

Lieta C-624/20**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 24. novembris

Iesniedzējtiesa:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam [Hāgas tiesa, tiesas
sēžu vieta Amsterdamā] (Nīderlande)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 24. novembris

Prasītāja:

E. K.

Atbildētājs:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Pamatlietas priekšmets

Pamatlietā ir runa par jautājumu, vai uzturēšanās tiesības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. pantu pēc sava rakstura ir pagaidu un līdz ar to ir pretrunā ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas piešķiršanai.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

LESD 20. panta un Direktīvas 2003/109 3. panta 2. punkta e) apakšpunkta interpretācija. Jautājums, vai dalībvalstis ir tiesīgas pašas noteikt, vai uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu ir pagaidu rakstura. Ja šo jautājumu regulē Savienības tiesību akti, rodas jautājumi: 1) vai pastāv atšķirība starp atvasinātajām uzturēšanās tiesībām saskaņā ar Direktīvu 2004/38 un LESD 20. pantu; 2) vai atvasinātās uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu ir pagaidu rakstura; un 3) vai Direktīva 2003/109 ir pienācīgi transponēta Nīderlandes tiesību aktos.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai dalībvalstu kompetencē ir noteikt, vai LESD 20. pantā paredzētās uzturēšanās tiesības pašas par sevi ir pagaidu vai pastāvīga rakstura vai arī tas ir jādefinē Savienības tiesībās?
2. Ja tiek piemērota interpretācija atbilstoši Savienības tiesībām: vai, piemērojot Direktīvu 2003/109/EK, ir jānošķir dažādas atkarīgās uzturēšanās tiesības, kas saskaņā ar Savienības tiesībām ir trešo valstu valstspiederīgajiem, tostarp atkarīgās uzturēšanās tiesības, kas saskaņā ar Uzturēšanās direktīvu tiek piešķirtas Savienības pilsoņa ģimenes loceklim, un uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu?
3. Vai LESD 20. pantā paredzētajām uzturēšanās tiesībām, kas pēc būtības ir pakārtotas atkarības attiecību pastāvēšanai starp trešās valsts valstspiederīgo un Savienības pilsoni un līdz ar to ir galīgas, ir pagaidu raksturs?
4. Ja uzturēšanās tiesībām saskaņā ar LESD 20. pantu ir pagaidu raksturs: vai direktīvas 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts [šajā gadījumā] ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir pretrunā valsts tiesiskajam regulējumam, saskaņā ar kuru tikai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, kas ir paredzētas valsts tiesību aktos, tiek izslēgtas no pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanas direktīvas izpratnē?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. pants

Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV 2004, L 16, 44. lpp.) 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.), 7. un 16. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Vreemdelingenwet 2000 (2000. gada Ārvalstnieku likums, turpmāk tekstā – “Vw 2000”) 8. panta e) punkts, 14. pants un 45.b pants

Īss faktu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir dzimusi 1960. gada 30. novembrī un ir Ganas valstspiederīgā. Viņas dēls, kurš dzimis 2002. gada 10. februārī, ir Nīderlandes pilsonis.
- 2 2013. gada 9. septembrī prasītājai saskaņā ar LESD 20. pantu tika nosūtīts ES uzturēšanās dokuments ar norādi “Savienības pilsoņa ģimenes loceklis”. Šis dokuments kopš 2017. gada Nīderlandē ir pazīstams arī kā *Chavez-Vilchez* uzturēšanās tiesības¹.
- 3 2019. gada 18. februārī prasītāja lūdza izsniegt viņai ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju.
- 4 Ar 2019. gada 30. augusta lēmumu atbildētājs noraidīja prasītājas pieteikumu ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas saņemšanai un beztermiņa uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Par šo lēmumu iesniegtā sūdzība tika noraidīta kā nepamatota ar 2019. gada 12. decembra lēmumu.
- 5 2020. gada 8. janvārī *Rechtbank* saņēma prasītājas pieteikumu par šo lēmumu.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 6 Saskaņā ar atbildētāja viedokli no spriedumiem *Singh*², *Chavez-Vilchez* u.c.³ kā arī *K. A.* u.c.⁴ izriet, ka dalībvalstu kompetencē ir noteikt likumīgas uzturēšanās tiesības un nosacījumus to teritorijā. Tāpēc dalībvalsts ziņā ir noteikt, vai LESD 20. pantā noteiktās uzturēšanās tiesības ir uzskatāmas par pagaidu vai pastāvīga rakstura.
- 7 Turklāt uz prasītāju neattiecas Direktīva 2003/109. Uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu pēc būtības ir īslaicīgas, jo tās beidzas, tiklīdz Savienības pilsonis vairs nav atkarīgs no trešās valsts valstspiederīgā. Tādējādi runa esot par īslaicīgu uzturēšanos Direktīvas 2003/109 3. panta 2. punkta e) apakšpunkta izpratnē.
- 8 *Chavez-Vilchez* uzturēšanās tiesībām esot pagaidu raksturs, jo tās nav saistītas ar prasītājas tiesībām, bet ar viņas bērna tiesībām. Mērķis esot nodrošināt, lai prasītājas bērnam nebūtu jāpamet Eiropas Savienība. Uzturēšanās tiesības ir balstītas uz prasītājas un viņas nepilngadīgā bērna atkarības attiecībām, kuras pēc definīcijas esot pagaidu rakstura. Tāpēc prasītājai neesot arī tiesību uz standarta beztermiņa valsts uzturēšanās atļauju.

¹ Saskaņā ar Tiesas spriedumu, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c. (C-133/15, EU:C:2017:354).

² Spriedums, 2012. gada 18. oktobris (C-502/10, EU:C:2012:636, 39.-42. punkts).

³ Spriedums *Chavez-Vilchez* u.c. (64. punkts).

⁴ Spriedums, 2018. gada 8. maijs (C-82/16, EU:C:2018:308, 53. un 54. punkts).

- 9 Prasītāja vispirms apgalvo, ka no spriedumiem *Chavez-Vilchez* u.c., kā arī *K. A.* u.c. neizrietot, ka dalībvalstīm būtu jānosaka uzturēšanās tiesību būtība. Jēdziens “īslaicīgas uzturēšanās tiesības” Savienības ietvaros esot jāinterpretē vienādi. Šajā kontekstā prasītāja atsaucas uz spriedumu *Singh*.
- 10 Turklāt no Direktīvas 2003/109 neizrietot, ka atvasinātās uzturēšanās tiesības būtu īslaicīgas. Šī direktīva neesot attiecināma uz uzturēšanās tiesībām, par kurām jau sākotnēji ir skaidrs, ka tām ir pagaidu raksturs, piemēram, studentu un viesaukļu uzturēšanās tiesības. No Direktīvas 2003/109 nav secināms, ka tikai patstāvīgu, neatkarīgu uzturēšanās atļauju gadījumā būtu jāizsniedz ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja.
- 11 Fakts, ka atkarības attiecības iespējams nākotnē varētu beigties, nenozīmējot, ka viņas uzturēšanās tiesības būtu pagaidu rakstura. Proti, viņas nodoms esot apmesties uz pastāvīgu dzīvi. Tāpēc uz viņu attiecināma Direktīva 2003/109. Tādējādi viņas pieteikuma noraidīšana esot pretrunā minētās direktīvas 3. pantam.
- 12 Turklāt atbildētāja nav pilnvarota atteikt viņai statusu. Saskaņā ar *Vw 2000 45.b* panta 1. punkta a) apakšpunktu ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja varot atteikt tikai tad, ja attiecīgajai personai ir pagaidu uzturēšanās atļauja saskaņā ar *Vw 2000 14.* pantu. Prasītājai neesot valsts uzturēšanās atļaujas, bet gan ES uzturēšanās tiesības. Neviena no *Vw 2000 45.b* pantā minētajiem atteikuma iemesliem nepastāvot, tāpēc atbildētājs neesot drīkstējis pieteikumu noraidīt.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 13 Atbilde uz jautājumu, vai uzturēšanās tiesībām, kas paredzētas LESD 20. pantā, ir pagaidu raksturs, ir svarīga, lai noteiktu, vai atbildētājs drīkstēja noraidīt prasītājas pieteikumu ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas saņemšanai.
- 14 Pēc *Rechtbank* domām, uz šo jautājumu nevar atbildēt bez pamatotām šaubām. Tiesas judikatūrā *Rechtbank* ir atradusi norādes, ka uzturēšanās tiesībām saskaņā ar LESD 20. pantu nav pagaidu raksturs. Turpretī *Raad van State* [Valsts padomes] Administratīvo lietu departaments 2020. gada 23. septembrī ir konstatējis (NL: RVS:2020:2272), ka saistībā ar nepilngadīgu bērnu iegūtās uzturēšanās tiesības parasti beidzas, tiklīdz bērns ir sasniedzis pilngadību vai tiklīdz tas vairs nav atkarīgs no trešās valsts valstspiederīgā uzturlīdzekļiem. Pēc *Raad van State* domām, jau no paša sākuma ir skaidrs, ka uzturēšanās tiesības ir pagaidu.

Vai uzturēšanās tiesību veida noteikšana ir dalībvalstu kompetencē?

- 15 Puses sākotnēji strīdas par to, vai uzturēšanās tiesību atbilstoši LESD 20. pantam veida noteikšana ir valsts kompetencē, vai tas ir jāinterpretē saskaņā ar Savienības tiesībām. Atbildētāja norādītajos Tiesas spriedumos *Rechtbank* nesaskata pierādījumus tam, ka šo uzturēšanās tiesību veida interpretācija ir valsts tiesību jautājums. No iepriekš minētās judikatūras izriet, ka jautājums par to, vai

uzturēšanās tiesībām saskaņā ar LESD 20. pantu ir pagaidu raksturs, Savienības ietvaros ir jāinterpretē vienādi. No spriedumiem varot secināt, ka uzturēšanās tiesību nosacījumu noteikšana saskaņā ar LESD 20. pantu esot valsts kompetences jautājums, bet nevar secināt, ka uzturēšanās tiesību veida noteikšana arī ir valsts kompetences jautājums. Kā Tiesa konstatēja sprieduma *K. A. u.c. 54.* punktā, šie nosacījumi attiecas uz procesuālo kārtību, piemēram, noteikumiem par veidu, kādā trešās valsts valstspiederīgais var pierādīt, ka viņam ir tiesības uz *Chavez-Vilchez* uzturēšanās tiesībām. Jautājums par to, vai uzturēšanās tiesībām ir pagaidu raksturs, tomēr skar šo uzturēšanās tiesību būtību. Tāpēc *Rechtbank* jautā, vai par to būtu jālemj dalībvalstīm. Tas nozīmētu, ka uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu tikpat labi vienā dalībvalstī varētu izraisīt atļaujas piešķiršanu saskaņā ar Direktīvu 2003/109, un kādā citā dalībvalstī ne. Tas rada nevēlamu juridisko nevienlīdzību. Tāpēc *Rechtbank* uzdod pirmo jautājumu.

- 16 Gadījumā, ja Tiesa konstatē, ka uzturēšanās tiesību raksturs ir jautājums, ko regulē Savienības tiesības, *Rechtbank* lūdz Tiesu atbildēt arī uz šādiem jautājumiem.

Vai uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu ir pagaidu rakstura?

– *Atvasinātās uzturēšanās tiesības*

- 17 Atbildētājs uzskatīja – tas, ka uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu izriet no Savienības pilsoņa tiesībām, nozīmē, ka šādas uzturēšanās tiesības nekad nevar izraisīt pastāvīgu uzturēšanos. Proti, šīs tiesības pastāv tikai tāpēc, lai Savienības pilsoņiem nebūtu jāatstāj Savienības teritorija. Ar to nav saistītas patstāvīgas tiesības.
- 18 *Rechtbank* konstatē, kā Tiesa ir lēmusi dažādos spriedumos⁵, ka ES tiesību akti nepiešķir neatkarīgas tiesības trešo valstu valstspiederīgajiem. Jebkuras tiesības, kas tām piešķirtas ar Līguma noteikumiem par Eiropas pilsonību, nav patstāvīgas tiesības, bet gan tiesības, kas izriet no fakta, ka ES pilsonis ir izmantojis savas tiesības pārvietoties un uzturēties Savienībā. Tas attiecas ne tikai uz LESD 20. pantā paredzētajām tiesībām, bet arī uz Direktīvā 2004/38 paredzētajām tiesībām (Spriedumi *Eind*⁶, *Dereci* u.c.⁷, *Iida*⁸, *O. un B.*⁹, kā arī *Rendón Marín*¹⁰).

⁵ Spriedumi: *Chavez-Vilchez* u.c. (62. punkts); 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín* (C-165/14, EU:C:2016:675, 72. un 73. punkts); kā arī 2016. gada 13. septembris, CS (C-304/14, EU:C:2016:674, 27. un 28. punkts).

⁶ Spriedums, 2007. gada 11. decembris (C-291/05, EU:C:2007:771, 23. punkts).

⁷ Spriedums, 2011. gada 15. novembris (C-256/11, EU:C:2011:734, 55. punkts).

⁸ Spriedums, 2012. gada 8. novembris (C-40/11, EU:C:2012:691, 66.-68. punkts).

⁹ Spriedums, 2014. gada 12. marts (C-456/12, EU:C:2014:135, 36. punkts).

¹⁰ Spriedums, 2016. gada 13. septembris (C-165/14, EU:C:2016:675, 36. punkts).

- 19 Ir ļoti iespējams, ka atvasinātās tiesības, kuras saskaņā ar Direktīvu 2004/38 esot trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, varētu novest pie pastāvīgas uzturēšanās (skat. šīs direktīvas 16. pantu). Priekšnoteikums saskaņā ar Direktīvas 2004/38 7. pantu tam ir tāds, ka trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, piecus gadus ir likumīgi uzturējies uzņēmējā dalībvalstī, tāpat kā pats Savienības pilsonis.
- 20 Tādējādi esot jājautā, vai var tikt nošķirtas atvasinātās tiesības, kuru pamatā ir direktīva, un atvasinātās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu. Arī ģenerālvokāts savos secinājumos lietās *Rendón Marín* un CS¹¹ ir norādījis uz iespējamo nekonekvento attieksmi atvasināto uzturēšanās tiesību jautājumā atkarībā no tā, vai to pamatā ir Direktīva 2004/38 vai LESD 20. pants, kā tas tika interpretēts spriedumā *Ruiz Zambrano*¹².
- 21 Taču dalībvalstis pašas ir noteikušas atvasinātās uzturēšanās tiesības saskaņā ar Direktīvu 2004/38. Turklāt tās ir arī piekritušas, ka trešo valstu valstspiederīgie, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, var iegūt pastāvīgas uzturēšanās tiesības saskaņā ar Direktīvu 2004/38. Proti, šīs tiesības esot ietvertas direktīvā. Turpretī atvasinātās uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu esot izstrādātas Tiesas judikatūrā. Tas varētu liecināt par nevienlīdzīgu attieksmi pret šīm atvasinātajām uzturēšanās tiesībām. *Rechtbank* jautā, vai tas ir atbilstoši. Turklāt faktu, ka citas atvasinātās uzturēšanās tiesības var novest pie pastāvīgas uzturēšanās, uzskata par norādi uz to, ka apstākļi, ka uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu ir atvasinātas uzturēšanās tiesības, pats par sevi nav pietiekams, lai atbalstītu viedokli, ka pēc sava rakstura tās ir pagaidu uzturēšanās tiesības.

– *Direktīva 2003/109*

- 22 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru termina “likumīga uzturēšanās” saturu Direktīvā 2003/109 un ar to saistītos nosacījumus vai tiesības var noteikt dalībvalstis¹³. Ja trešās valsts valstspiederīgais pirms pieteikuma iesniegšanas ir likumīgi nepārtraukti uzturējies piecus gadus, saskaņā ar šo direktīvu var tikt piešķirta uzturēšanās atļauja. Saskaņā ar Direktīvas 2003/109 3. panta 2. punkta e) apakšpunktu šī direktīva neattiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas uzturas tikai īslaicīgi, piemēram, kā viesaukles vai sezonas darba ņēmēji vai kā darbinieki, ko amatā iecēlis pakalpojumu sniedzējs, lai nodrošinātu pārrobežu pakalpojumu sniegšanu, vai kā pārrobežu pakalpojumu sniedzēji, vai kuru uzturēšanās atļauja ir formāli ierobežota.
- 23 No sprieduma *Singh* (45.– 50. punkts) izriet, ka, nosakot uzturēšanās tiesību veidu, jāpārbauda, vai trešās valsts valstspiederīgajam ir nodoms ilglaicīgi

¹¹ Ģenerālvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumi lietās *Rendón Marín* un CS (C-165/14 un C-304/14, EU:C:2016:75, 152. punkts).

¹² Spriedums, 2011. gada 8. marts (C-34/09, EU:C:2011:124).

¹³ Skat., piemēram, spriedumu *Singh* (39. punkts).

- apmesties attiecīgajā dalībvalstī. Ja tas tā ir, tas norāda, ka uzturēšanās tiesībām nav pagaidu raksturs.
- 24 Direktīvā 2003/109 sniegtajiem piemēriem ir kopīgs tas, ka attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam nav nodoma ilglaicīgi apmesties dalībvalstī. Katrā no šiem gadījumiem runa ir par ierobežotu uzturēšanās laiku, netiek izveidota cieša saikne ar dalībvalsti un turpina pastāvēt saikne ar izcelsmes valsti¹⁴.
- 25 Nosakot, vai uzturēšanās tiesībām ir pagaidu raksturs, ir svarīgs trešās valsts valstspiederīgā nodoms apmesties uz dzīvi valstī. Būtu jāuzdod jautājums, kāpēc šim nosacījumam attiecībā uz uzturēšanās tiesībām saskaņā ar LESD 20. pantu būtu jāatšķiras no citām uzturēšanās tiesībām, kuras, ļoti iespējams, varētu radīt ES uzturēšanās tiesības.
- 26 Saskaņā ar Direktīvu 2003/109 ir jābalstās uz trešās valsts valstspiederīgā nodomu ilglaicīgi apmesties dalībvalstī. Šīs direktīvas mērķis ir trešo valstu valstspiederīgo integrācija uzturēšanās dalībvalstī. Saskaņā ar LESD 20. pantu piešķirto uzturēšanās tiesību gadījumā trešās valsts valstspiederīgais saņēma uzturēšanās tiesības, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsonis var efektīvi izmantot savas pilsonības tiesības. Tomēr praksē sekas tam ir tādas, ka trešās valsts valstspiederīgais iesaistās arī darbībās, ar kurām viņš ilgtermiņā sniedz ieguldījumu sabiedrībā, piemēram, beztermiņa darba līgumu slēgšana, dzīvojamā īpašuma iegāde un laika ieguldīšana sociālo kontaktu izveidē un uzturēšanā. Attiecībā uz uzturēšanās tiesībām, kas noteiktas LESD 20. pantā, trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir Savienības pilsoņa vecāks, tieši bērna, Savienības pilsoņa, dēļ, – kurš, atrodoties dalībvalstī, tostarp iet uz skolu, nodibina draudzības un sporto, – izveido stipru un noturīgu saikni ar dalībvalsti. Vecāku integrācija dalībvalstī ir svarīga attiecīgā bērna audzināšanas sastāvdaļa.
- 27 Arī atbildētāja argumentā, saskaņā ar kuru atkarības attiecības kaut kad nākotnē izbeidzas – proti, kad bērns, Savienības pilsonis, ir sasniedzis 18 gadu vecumu – un tāpēc tām ir pagaidu raksturs, *Rechtbank* šobrīd nesaskata norādes, lai konstatētu, ka uzturēšanās tiesībām saskaņā ar LESD 20. punktu ir pagaidu raksturs. Nav skaidrs, vai iepriekšminētās uzturēšanās tiesības faktiski beidzas uzreiz pēc bērna, kurš ir Savienības pilsonis, pilngadības vecuma sasniegšanas. Ir samērā iespējams, ka 18 gadus vecs bērns, kas joprojām turpina mācības, arī turpmāk būs atkarīgs no tā vecāka, kuru aizgādībā viņš atrodas. Turklāt pastāv arī citi uzturēšanās pamati, kas noteiktā brīdī beidz pastāvēt. Ne visi no šiem uzturēšanās pamatiem ir pagaidu rakstura.
- 28 Ņemot vērā šaubas attiecībā uz jautājumu, vai uzturēšanās tiesībām, kas noteiktas LESD 20. pantā, ir pagaidu raksturs, *Rechtbank* uzdod otro un trešo jautājumu.

¹⁴ Skat. arī ģenerālvokāta Ī.Bota [*Y. Bot*] secinājumus lietā *Singh* (C-502/10, EU:C:2012:294, 48. punkts).

Vai Direktīvas 2003/109 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir pienācīgi transponēts Nīderlandes tiesību aktos?

- 29 Ja atbilde uz trešo jautājumu ir apstiprinoša, rodas šādas bažas.
- 30 Direktīvas 2003/109 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts Nīderlandes tiesību aktos tika transponēts ar *Vw 2000 45.b* pantu. Saskaņā ar šo pantu pagaidu uzturēšanās tiesības, kuru pamatā ir termiņuzturēšanās atļauja *Vw 2000 14.* panta izpratnē (t.i., valsts pagaidu uzturēšanās atļauja), ir iemesls ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas piešķiršanas liegšanai. Uzturēšanās tiesības saskaņā ar LESD 20. pantu nav iekļautas šajā regulējumā; tās, proti, ir uzturēšanās tiesības, kas balstītas uz Savienības tiesību aktiem. Tas nozīmē, ka Direktīvas 2003/109 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts nav pienācīgi transponēts. Nīderlande acīmredzami izvēlējusies direktīvas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktu interpretēt šaurāk, nekā tas ir iespējams.
- 31 Jautājums ir, kā *Rechtbank* būtu šajā situācijā jārikojas. Saskaņā ar pastāvošo Tiesas judikatūru, ja direktīva nav pienācīgi transponēta un valsts tiesai tā ir jāinterpretē atbilstoši direktīvai, šī direktīvai atbilstošā interpretācija nedrīkstētu kalpot par pamatu valsts tiesību aktu *contra legem* interpretācijai¹⁵. Šajā gadījumā valsts tiesību akti, šķiet, ir labvēlīgāki trešo valstu valstspiederīgajiem nekā Direktīva 2003/109. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem uzturēšanās tiesības, kas ir pagaidu rakstura, bet balstās uz Savienības tiesību aktiem, nevar novest pie ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas piešķiršanas atteikuma, savukārt trešo valstu valstspiederīgie šo uzturēšanās tiesību dēļ saskaņā ar iepriekšminēto direktīvu ir izslēgti no tās piemērošanas jomas. Tādēļ *Rechtbank* lūdz Tiesu sniegt atbildi uz ceturto jautājumu prejudiciāla nolēmuma veidā.

¹⁵ Spriedums, 2012. gada 24. janvāris, *Dominguez* (C-282/10, EU:C:2012:33, 25. punkts).